

behøves der flere Love, flere Personer, og den Bei gaaer man frem, indtil det tilsidst egentlig ikke mere bliver Regleringsapparater, man skaber, men man finder paa Paaskud til at skabe Levebrød, og Levebrødsskaberiet vover Statens Kræfter over Drene, og saa falder den sammen; dertil ere vi komne (Hør!). Vi have i det förrige Aar hørt Strid nok her i Salen om, hvor man skulde begynde at sætte Grændsen for dem, der skulde være berettigede til at kaldes Embedsmænd, og et æret Medlem her i Salen har dengang gjort sig megen Umage for at vise, hvor rigtigt og vigtigt det vilde være at indskrænke denne Grændse snevert; men jeg vil spørge det ærede Medlem, om han troer, det staaer i vor Magt at gjøre det, saalænge vi ikke nogenlunde kunne bryde med det hele Maskineri? Det er endnu aldrig lykkedes at faae et fuldstændigt udslidt Uhr gjort godt ved at reparere paa det; der er ikke Andet for, naar et Uhr har mistet sin egen indre Bevægskraft, end enten at skaffe nye Drivemidler tilveie eller et nyt Uhr. Men vi behøve her ikke noget nyt Uhr istedetfor, thi det have vi, Staten have vi igjennem vor nye Forsatning gjort til det nye Uhr, men vi behøve nye Hjul, for at faae den Stat, som vi her have dannet, til at gaae godt. Jeg har saaledes, troer jeg, idetmindste henledet Opmærksomheden paa, hvor vigtigt det er at finde en Bei til at betrede med dette Maskineri, som er voxet Staten over Drene. Vi komme nu hen paa en anden Række af Undersøgelser, og det er at faae at vide, saavidt vi kunne det, om det virkelig skulde være Sandhed, at denne store Genhed i Statsstyrelsen, som man anseer for saa nødvendig, virkelig giver Staten Genhed, og — en Ting, vi ikke maae glemme — Frihed tillige. Man har nævnt Frankrig, man har sagt: see til hvad Frankrig gjorde, for at skaffe sig af med sine Parlater; ja, jeg veed hvad Frankrig gjorde, for at blive af med sine Parlater — det var ikke Departementernes Indførelse, men det var Høvederne, de skar af (Hør!). Den Bei vilde jeg nødig, vi skulde gaae (Hør!). Men nu skabte Frankrig sine Departementer og skabte derved sin Frihed, det skabte en Storhed, en forgængelig Storhed, det skabte den napoleoniske Periode, som

for Europas Udvikling har været stor, men for Frankrigs Frihed lille (Hør!), og har Frankrig i den hele mellemtiliggende Tid, fra dengang det vendte tilbage fra den napoleoniske Periode og til den Dag idag fundet en Frihed, som vi vilde forlade os paa, og som vi ønskede at faae? Det har ikke fundet den, det har stødt to forskjellige Kongedømmer overende, fordi det troede, at det laa deri, at det ingen Frihed fandt, det har sat en Republik istedetfor, men har det i denne Republik fundet bedre Frihed end den, der trænger til en General i Spidsen for en Armee midt i Paris, og, hvor man troer, at hele Frankrigs Bøe og Bel staaer paa Spil, naar man vil dele denne Generals Armee i 4. Det kan gaae an for en stor krigsførende Stat at skaffe sig sin Genhed og Størelse ved Hjælp af en Armee midt i sit Land, fordi det derved tillige skaffer sig en betydelig ydre Størelse, og det er altid Noget vundet for en Stat, at have denne ydre Størelse; den kan til Nød bruges, naar Staten ikke længere kan hjælpe sig ved sine egne Kræfter, til at gaae og skjæle hos sin Nabo, men for en lille Stat er den Art Magtfuldkommenhed, som skal gaae ud fra en saadan Herredomsindretning, visseilig ikke nyttig. Men det være nu saa eller saa, saa er det ikke Frihed, og naar vi nu spørge os: Hvad er det, som efterhaanden synes at udvikle sig i Frankrig? saa spørger jeg, om det ikke er et vist departementalt Liv. Synes det ikke, som om disse forskjellige Dele af Landet, man dengang har lavet, for, som det hed, at knække Parlatementet, at knække den gamle Modstand, nu komme til sig selv og see, at det ikke gaaer dem godt, som de nu have det. Det er en ulykkelig Ting for Frankrig, at Frankrig maa ryste med Paris, det er en ulykkelig Ting for Europa, at Europa maa ryste med Paris, det er en Ulykke, at hele Europa maa ryste, naar et dyrt Aar kommer, efterat man, for at bygge Fæstningsværker om Paris, har draget for stor en Arbejdsclasser derhen, og ikke mere veed Midler til at nære den; men naar dette Paris kan ryste for sig selv, og de andre Dele kunne vinde Selvstændighed nok til at modstaae denne Rystelse, breder den sig da enten til Frankrig eller til det